

TIMANTTI

Tavoitteet: Herättää pohtimaan lapsen oikeuksia

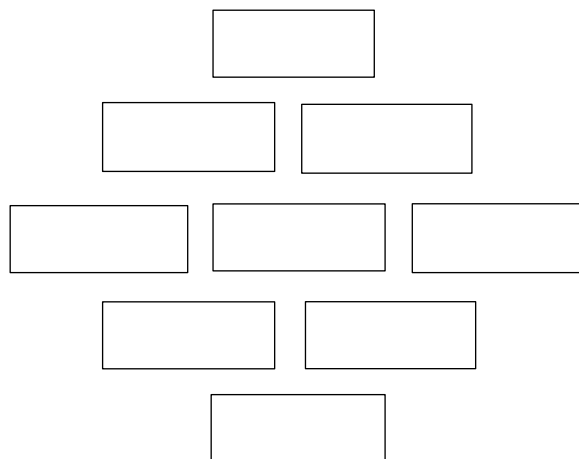
Kesto: 15 min

Ryhmäkoko: 3–4 oppilasta/ryhmä

Tarvikkeet: Oikeuskortit (liitteenä)

Tehtävän kulku:

Oppilaat jaetaan 3–4 henkilön ryhmiin. Jokaiselle ryhmälle jaetaan yhdeksän oikeuskorttia. Oikeudet pohjautuvat YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen (ks. lisätietoa alta). Ryhmien tehtävänä on laittaa oikeudet tärkeysjärjestykseen asettamalla ne timanttikuviin. Ylimmäksi tulee tärkein oikeus, seuraavalle riville kaksi seuraavaa, keskenään yhtä tärkeää, muttei ihan ylimmän tasoista oikeutta, kolmannelle riville kolme seuraavaksi tärkeintä jne.

Alussa on hyvä mainita, ettei tehtävälle ole olemassa oikeita tai väriä vastauksia. Timantin muodostamiseen varataan aikaa opettajan harkinnan mukaan noin 5 minuuttia. Ryhmät asettavat valmiit timanttinsa kaikkien nähtäväksi ja perustelevat valintansa.

Harjoitusta purettaessa kannattaa kysyä, miltä harjoitus tuntui ja oliko valitseminen vaikeaa, haastavaa, helppoa jne. Tavoitteena on saada osallistujat huomaamaan, että ihmisoikeudet liittyvät toisiinsa ja että niiden tärkeysjärjestykseen laittaminen on lähes mahdotonta.

Lopuksi keskustellaan yhdessä:

- Toteutuvatko nämä kaikille lapsille ja nuorille yhteiset oikeudet sinun kohdallasi?
- Mistä oikeuksista olisit valmis luopumaan ja mitä siitä seuraisi?
- Mitkä näistä oikeuksista eivät toteudu guatemalalaisen nuoren kohdalla? Miksi?

Oikeudet

- Oikeus käydä koulua ja saada opetusta
- Oikeus osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
- Oikeus henkilöllisyyteen, kansalaisuuteen ja nimeen
- Oikeus vapaa-aikaan ja lepoon
- Oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen
- Oikeus omiin mielipiteisiin
- Oikeus elää turvassa
- Oikeus kokoontua ja vaikuttaa järjestöissä
- Oikeus saada tietoa tiedotusvälineiden välityksellä

Pohjatietoa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksesta (opettajalle)

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia koskeva ihmisoikeussopimus. Sopimus on laadittu, jotta lapset saisivat sen huolenpidon, mikä heille kuuluu. Sopimuksen 54 artiklaa määrittelevät sekä lasten oikeudet että valtioita sitovat velvollisuudet.

Lapsen oikeuksien sopimus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 20.11.1989. Se on maailman laajimmin ratifioitu YK:n ihmisoikeussopimus. Ratifioimalla sopimuksen valtio sitoutuu muuttamaan lakinsa ja toimintansa sopimusta vastaaviksi. Sopimuksen ulkopuolella on ainoastaan kolme maata: Etelä-Sudan, Somalia ja Yhdysvallat. Suomessa lapsen oikeuksien sopimus tuli voimaan vuonna 1991.

YK:n Lapsen oikeuksien komitea seuraa lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista. Maailman maat raportoivat komitealle lapsen oikeuksien tilanteesta viiden vuoden välein. Vastauksena maat saavat komitealta huomautuksia ja suosituksia. Lapsen oikeuksien sopimus on edistänyt eri maiden lainsäädännön kehittymistä sopimuksen suuntaiseksi, mutta valitettavasti myös allekirjoittajamaissa lapsen oikeuksia rikotaan. Esimerkiksi lapsityö ja lapsiin kohdistuva väkivalta ovat suuria ongelmia.